

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ
КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету Управління
залізничним транспортом

О.Г. Стрелко

« 12. » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАГАЛЬНЕ ЗЕМЛЕЗНАВСТВО»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

галузь знань: 10 «Природничі науки»

спеціальність: 101 «Екологія»

освітня програма: «Екологія транспортної інфраструктури»

2022 - 2023 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Загальне землезнавство» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія ОПП «Екологія транспортної інфраструктури». Київ: ДУІТ, 2022. - 10 с.

Розробник: к.с.г.н., старший викладач кафедри екології та безпеки життєдіяльності Сальнікова А.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри екології
та безпеки життєдіяльності

О.Я. Пилипчук

© Сальнікова А.В., 2022 рік

© Сальнікова А.В., 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 10 «Природничі науки» Спеціальність: 101 «Екологія» Освітньо-професійна програма: «Екологія транспортної інфраструктури»	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й	-
		Лекції	
		30 год.	-
		Практичні	
		15 год.	-
		Самостійна робота	
		70 год.	-
		Індивідуальні завдання	
		30 год.	-
		Вид контролю: іспит	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 3	Рівень вищої освіти: перший бакалаврський		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 66 %

для заочної форми навчання – 88 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою навчального курсу „Загальне землезнавство” є формування наукового світогляду майбутнього еколога, сприяє виробленню і закріпленню розуміння природного середовища, як цілісної системи, компоненти якої знаходяться у постійному розвитку і взаємодії.

2.2 У процесі вивчення курсу «Загальне землезнавство» студенти повинні засвоїти знання про планету Земля та її положення у Всесвіті, її географічні оболонки та особливості їх функціонування.

Зокрема, *студенти повинні знати:*

- будову Всесвіту та Сонячної системи
- осьове обертання Землі та його наслідки
- магнітне, гравітаційне та інші геофізичні поля Землі.
- склад і будову біосфери, основні процеси, що відбуваються у біосфері
- будову та складові частини географічної оболонки,
- роль живої речовини у географічній оболонці,
- властивості географічної оболонки,
- особливості розвитку, структури та диференціації географічної оболонки.

Студенти повинні уміти:

- використовувати карти для аналізу географічних явищ,
- виконувати профілювання, розрахункові і графічні роботи,
- аналізувати літературу з проблем фізичної географії.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

- Тема 1. Земля у Всесвіті
- Тема 2. Сонце і Сонячна система.
- Тема 3. Характеристика планети Земля
- Тема 4. Внутрішня будова та склад Землі.
- Тема 5. Атмосфера та гідросфера Землі

Модуль 2

- Тема 6. Поняття про географічну оболонку.
- Тема 7. Природне середовище існування людства.
- Тема 8. Негативні та конструктивні впливи людства на геосферу.
- Тема 9. Раціональне використання природних ресурсів
- Тема 10. Біосфера. Ноосфера

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
«ЗЕМЛЯ У ВСЕСВІТІ»												
Тема 1. Земля у Всесвіті	12,5	2	2		3	9						
Тема 2. Сонце і Сонячна система.	12,5	1	2		3	9						
Тема 3. Загальна характеристика Землі як планети.	12,5	2	1		3	9						
Тема 4. Внутрішня будова та склад Землі. Поняття про рельєф.	12,5	2	1		3	9						
Тема 5. Атмосфера та гідросфера Землі	13,5	1	1			9						
Разом за модулем 1	63,5	8	7		15	45						
Модуль 2												
«ГЕОГРАФІЧНА ОБОЛОНКА. ГЕОГРАФІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ І СУСПІЛЬСТВО»												
Тема 6. Поняття про географічну оболонку.	12,5	2	2		2,5	9						
Тема 7. Природне середовище існування людства.	12,5	1	2		2,5	9						
Тема 8. Негативні та конструктивні впливи людства на геосферу. Екологічні кризи.	12,5	2	2		2,5	9						
Тема 9. Рациональне використання природних ресурсів	12,5	1	1		2,5	9						
Тема 10. Біосфера. Ноосфера	13,5	1	1		2,5	9						
Разом за модулем 2	63,5	7	8		12,5	45						
Усього годин	120	15	15		30	70						

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Денна (годин)	Заочна (годин)
1	Тема 1. Система небесних координат. Вплив Місяця на Землю	2	-
2	Тема 2. Рух Землі і календар.	2	-
3	Тема 3. Гравітаційне та геомагнітне поля Землі	2	-
4	Тема 4. Природні комплекси. Диференціація географічної оболонки	2	-
5	Тема 5. Земна кора. Види рельєфу.	2	-
6	Тема 6. Аналіз небезпечних геологічних процесів	2	-
7	Тема 7. Межі, склад та будова біосфери	1,5	-
8	Тема 8 Гірські породи їх класифікація та вплив на навколишнє природне середовище	1,5	-
	Разом	15	-

6. Самостійна робота

№	Назва теми	Денна (годин)	Заочна (годин)
1	Космічні тіла і їх взаємодія.	5	-
2	Космічні системи.	5	-
3	Сучасні методи досліджень космічного простору.	5	-
4	Сонце, його будова.	5	-
5	Умови виникнення життя у Сонячній системі.	5	-
6	Місяць – природний супутник Землі, його будова, розміри, період обертання навколо своєї осі і навколо Землі.	5	-
7	Гіпотези про походження земного магнетизму.	5	-
8	Визначення координат різних точок Землі; розв'язування задач.	5	-
9	Розв'язування задач на визначення часу.	5	-
10	Біологічний кругообіг речовини і енергії.	5	-
11	Життєві угруповання організмів.	4	-
12	Значення вивчення природно-територіальних комплексів для практичних потреб.	4	-
13	Значення географічного середовища для суспільного виробництва.	4	-
14	Причини посилення впливу на природу в епоху науково-технічного прогресу.	4	-
15	Ступінь стійкості природних компонентів і природних комплексів на вплив діяльності людського суспільства.	4	-
	Разом	70	-

7. Індивідуальні завдання

№	Назва теми	Денна (годин)	Заочна (годин)
1	Космічні тіла і їх взаємодія.	2	-
2	Космічні системи.	2	-
3	Сучасні методи досліджень космічного простору.	2	-
4	Сонце, його будова.	2	-
5	Умови виникнення життя у Сонячній системі.	2	-

6	Визначення координат різних точок Землі; розв'язування задач.	2	-
7	Розв'язування задач на визначення часу.	2	-
8	Значення вивчення природно-територіальних комплексів для практичних потреб.	2	-
9	Значення географічного середовища для суспільного виробництва.	2	-
10	Причини посилення впливу на природу в епоху науково-технічного прогресу.	2	-
11	Ступінь стійкості природних компонентів і природних комплексів на вплив діяльності людського суспільства.	2	-
12	Основні шляхи оптимізації проблеми взаємодії суспільства і природи.	2	-
13	Основні методи сучасних фізико-географічних досліджень.	2	-
14	Моніторинг природного середовища і роль фізичної географії в його реалізації.	2	-
15	Прикладні фізико-географічні дослідження, географічний прогноз.	2	-
	Разом	30	-

Студент самостійно виконує на протязі семестру індивідуальне завдання (контрольна робота), яке складається із двох окремих завдань. Пояснювальна записка індивідуального завдання складає 10-12 аркушів формату А-4, де наводяться відповідні розрахунки та схеми.

Усього на індивідуальне семестрове завдання для студентів денної і заочної форми навчання передбачено 30 годин [10.4].

Орієнтовний перелік тем для контрольної роботи

1. 67. 68.. 69. 70.. 74.. 82.. 83. 84.. 85. 86.. 87.. 88..

8. Методи навчання

Застосовується комплекс методів навчання за особливостями навчально-пізнавальної діяльності студенті: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний); репродуктивний (викладач дає завдання, студент у процесі виконання застосовує знання згідно зразка); проблемного виконання (викладач формулює проблему, та розв'язує, а студенти слідкують за ходом творчого пошуку); частково-пошуковий (викладач формулює проблему, поетапне її вирішення виконують студенти під керівництвом викладача).

В процесі навчання використовуються можливості мультимедійних засобів, інтернет-ресурси.

При вивченні дисципліни «Екологічне інспектування» використовуються наступні форми навчання: словесні (лекції, консультації, бесіди); наочні (ілюстрації в навчально-методичній літературі, презентації, навчальні фільми); передбачено практичні заняття з елементами дослідження разом з інтенсивною самостійною роботою.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

№	Види діяльності	Кількість контрольних заходів	Результат (бал)
<i>Модуль 1. «»</i>			
1.	Опорний конспект лекцій з модулю 1	1	5
2.	Практична робота № 1	1	5
3.	Практична робота № 2	1	5
4.	Практична робота № 3	1	5
5.	Практична робота № 4	1	5
6.	Тестовий модульний контроль № 1	1	15
<i>Усього балів за модуль 1</i>			40
<i>Модуль 2. «»</i>			
1.	Опорний конспект лекцій з модулю 2	1	5
2.	Практична робота № 5	1	5
3.	Практична робота № 6	1	5
4.	Практична робота № 7	1	5
5.	Виконання завдань самостійної роботи (к.р.)	1	10
6.	Тестовий модульний контроль № 2	1	15
<i>Усього балів за модуль 2</i>			45
<i>Підсумковий рейтинговий бал</i>			85
<i>Іспит</i>			15
<i>Всього</i>			100

10. Критерії оцінювання екзаменаційного завдання

Завдання	Кількість балів
Питання 1	3
Питання 2	3
Питання 3	3
Питання 4	3
Питання 5	3
Разом	15

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест (іспит)			Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			15	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	10	10	10	11	12	12		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» - А (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - ВС (75-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (60-74 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) – виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Ф формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) – виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

12. Методичне забезпечення

13. Рекомендована література

Основна

1. Воловик В. М., Т.Ю. Фадєєва Загальні географічні закономірності географічної оболонки Землі. Методичні рекомендації до виконання лабораторних та практичних занять для студентів зі спеціальності 103 Науки про Землю. – Вінниця, 2019. – 37 с.
2. Байсарович І.М., Коржнев М.М., Шестопапов В.М. Базові поняття екологічної геології / . – Київ: Видавництво географічної літератури „Обрії”. – 2008. – 124 с.
3. Загальне землезнавство. Книга 1 : навчальний посібник / авт.-уклад. О. Д. Лаврик. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2014. – 112 с.
4. Мащенко О.М. Загальне землезнавство. Навчальний посібник. – Полтава: ПДПУ, 2010. – 73 с.
5. Воловик В. М., Т.Ю. Фадєєва Загальні географічні закономірності географічної оболонки Землі. Методичні рекомендації до виконання лабораторних та практичних занять для студентів зі спеціальності 103 Науки про Землю. – Вінниця, 2019. – 37 с.
6. Байсарович І.М., Коржнев М.М., Шестопапов В.М. Базові поняття екологічної геології / . – Київ: Видавництво географічної літератури „Обрії”. – 2008. – 124 с.
7. Роман Савчук Загальне землезнавство з основами краєзнавства. Практикум. К. Університетська книга. – 2020. – 198 с.

Допоміжна

- 1 Волошин І.І. Загальне землезнавство: навчальний посібник для вузів. – Ніжин: Вид-во Ніжинського педагогічного ун-ту ім. М. Гоголя, 2002. – 294 с.

- 2 Багров М. В. та ін. Землезнавство: Підручник / М. В. Багров, В. О. Боков, І. Г. Черваньов; За ред. П. Г. Шищенко. - К.: Либідь, 2000. - 464 с.
- 3 Екологічна геологія: підручник. / За ред. д.г.-м.н. М.М.Коржнева – Київ: ВПЦ „Київський університет”. – 2005. – 257 с.
- 4 Гавриленко О.П. Екогеографія України. Посібник.- К.: Знання, 2008.- 646 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Загальне землезнавство – Географічний портал : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.geosite.com.ua>

2. Загальне землезнавство – інформаційний ресурс присвячений географічній науці : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.geografica.net.ua>

Розробник

Сальнікова А.В.